

ΑΠΟΘΗΚΗ

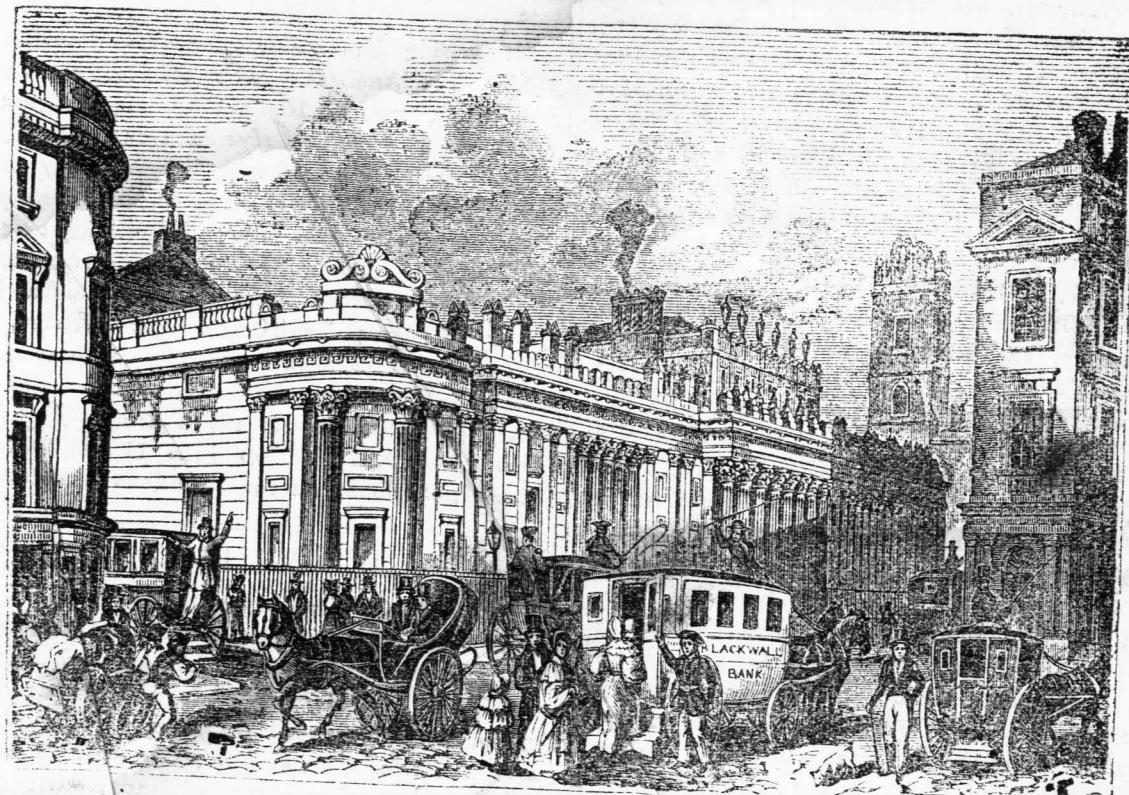
ΤΩΝ

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ, 1840.]

[ΑΡΙΘ. 46.

Η ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ.

Ο ΠΡΩΤΟΣ ίδος της Χρηματιστικής Τραπέζης ευ Λονδίνου, ίκόνα της όποιας βλέπει ένωπιον αὐτού ὁ άναγνώστη, ἐτέθη τὸ 1732· ἀλλὰ τότε ἀνηγέρτοις μόνον τῆς σημερινῆς οἰκοδομῆς. Μεταξὺ τοῦ 1770 καὶ 1778 προστέθησαν δύο πτερυγες· τὸ δὲ ἐπίλοιπον τοῦ κτίου ἐτελείωσε τρίτος ἀρχιτέκτων μετὰ τὸ 1788. 'Ο χάτος οὗτος ἀνέκτισε πρὸ ὀλίγων ἔτῶν τὰ ὑπὸ τῶν ἡ πρώτων ἀρχιτεκτόνων οἰκοδομηθέντα μέρη, ὥστε ὅληρον τὸ οἰκοδόμημα εἶναι τώρα ἔχ τῶν σχεδίων ἐνδὸς ὄνου· καὶ κατὰ συνέπειαν ἀπηλάχθη τῆς συγχύσει ἐκείνης τῶν εἰδῶν καὶ τύπων, τὴν ὁποίαν παρίστανε τὸ 1825.

Τὸ δόλον τοῦ ἐκτεταρου τούτου κτίσματος καλύπτει ἀνώμαλον περιοχὴν ὡς 50,000 τετραγωνικῶν πηχῶν. Ο κατὰ τὸ πρόσωπον ὀτερικὸς τοῖχος, ἢ ὁ ἐκ τῆς νοτίου πλευρᾶς, ἔχει 3 ποδῶν μῆκος· ὁ ἐκ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς, 440 ποδοί· ὁ ἐκ τῆς βορείου, 410 ποδοί·

δῶν· καὶ ὁ ἐκ τῆς ἀνατολικῆς, 245 ποδῶν. Ἐνγέκ οὐπαδρίους αὐλὰς ἐμπειρικλείει ὁ μέγας οὗτος περίβολος, εὐρύχωρον κυκλοειδῆ αἴθουσαν (Rotunda), διάφορα μεγάλα δημόσια γραφεῖα, δωμάτια τῶν ἐπιτροπῶν, ἴδιαιτέρα οἰκήματα τῶν ἀξιωματικῶν καὶ θεραπόντων, κλπ. κλπ.

Τὸ πλεῖστον μέρος τῆς ἐκτεταμένης ταύτης οἰκοδομῆς εἶναι πέτρινον, καὶ διὰ νὰ μὴν ὑπόκειται εἰς κάνενα ἐκ πυρκαϊᾶς κίνδυνον, δλα τὰ νεώτερα κτίρια κατεσκευασθησαν ἐκ μὴ καυσίμων ὑλῶν. Αἱ καμάραι προσέτι, δπου ἀποτίθενται τὰ τίμια μέταλλα, τὰ νομίσματα, τὰ τῆς τραπέζης γραμμάτια, κλπ., οὐδόλως φοβοῦνται ἀπὸ πῦρ. Ἐχει δὲ καὶ ἄλλο τι πλεονέκτημα ἡ οἰκοδομὴ αὐτη,—σπάνιον εἰς τὸ Λονδίνον,—ὅτι στέκει πάντη μεμονωμένη· γειτονεύει, μ' δλον τοῦτο, παραπολὺ μὲ τὸ Βασιλικὸν Χρηματιστήριον ἐκ τῆς νοτίου πλευρᾶς, καὶ μὲ ἰδιωτῶν οἰκους ἐκ τῶν ἄλλων.

Συνεστήθη δὲ ἡ Τράπεζα τῆς Ἀγγλίας—ἡ μεγίστη τράπεζα τοῦ κόσμου—τὸ 1694. Ἀφοῦ ὑπὸ διαφόρων ὑπεβλήθησαν διάφορα σχέδια τραπεζιτικοῦ συστήματος, ἐνηργήθη, τόλος, ἡ πρότασις Σκώτου τινὸς, ὀνομαζούμενου Patterson. Τῆς κυβερνήσεως τοῦ Γυλιέλμου Γ'. εἰς μεγίστην ἔνδειαν χρημάτων εὐρισκομένης, ἀπεφασίσθη νὰ διανείσωσιν εἰς αὐτὴν 1,200,000λ., νὰ λάβωσι δὲ πρὸς ἀνταμοιβὴν οἱ διαιτησταὶ χάρτην συσσωματώσεως ὡς τραπεζιτικὴ ἑταῖρία. Ὁ χάρτης οὗτος ἐνεπιστεύετο τὴν διαχείρισιν τῆς Τραπέζης εἰς ἓνα κυβερνήτην, ἓνα τοποτηρητὴν κυβερνήτην, καὶ εἰκοσιτεσσαρας διευθυντάς. Κατὰ πρῶτον ὁ χάρτης περιωρίζετο εἰς ἕνδεκα ἔτη· ἀλλ' ἀνεκαίνισθη κατὰ διαιρόρους ἐποχὰς ἔκτοτε· ἡ τελευταία ἀνανέωσις ἔγινε τὸ 1833, καθ' ὃ ἔτος ἔξετάθη μέχρι τοῦ 1855, μὲ πρόβλεψιν δημως νὰ ἐμπορῇ ν' ἀφαρεθῇ τὸ 1845, ἀν τοῦτο ἐγκριθῇ ὑπὸ τῶν Βουλῶν, καὶ ἀν ἦναι ἀποπληρωμένα τὰ εἰς τὴν Τράπεζαν χρέον τῆς Κυβερνήσεως. Ἡσαν δὲ τὰ χρέα ταῦτα τὸ μὲν 1833, 14,686,804λ., τὸ δὲ 1837, 11,015,100λ.

Τὸ 1832 ἐνησχολοῦντο εἰς τὴν Τράπεζαν 820 γραμματικοὶ καὶ βαστάζοι, καὶ 38 τυπογράφοι καὶ γλύπται· ἥσαν δὲ περιπλόν 193 ὑπέργυροι γραμματεῖς, λαμβάνοντες εἰς συντάξεις ἔτησίους 31,243λ., κατὰ μέσον δρον 161λ. ἔκαστος. Κατὰ τὸ αὐτὸν ἔτος οἱ μισθοὶ καὶ αἱ συντάξεις συνεποσοῦντο εἰς 218,003λ., ἡ οἰκιακὴ δαπάνη εἰς 39,187λ., τὰ σιτηρέσια τῶν διευθυντῶν ἥσαν 8000λ· τὸ δὲ ἐνοίκιον τῆς οἰκοδομῆς ἐλογαριάσθη ὡς ἀξίζον 35,000λ., καὶ 5000λ. αἱ κατ' ἔτος ἀπαιτούμεναι διορθώσεις, ἐπισκευαὶ, κλπ.

Ἡ Τράπεζα εἶναι ἀνοικτὴ ἀπὸ τὰς ἐννέα τὸ πρωτόμερον τῶν πέντε μετὰ τὴν μεσημβρίαν, καθ' ὅλας τὰς ἐργασίμους ἡμέρας. Εἰσέρχεται δὲ πᾶς τις ἐλευθέρως εἰς τὰ κυριώτερα τῶν δωματίων αὐτῆς. Εἰς τὴν πρεμένην κυκλοειδῆ αἴθουσαν (Rotunda) συνάρχονται πάμπολοι ἐκ πάσης τάξεως καὶ παντὸς ἔθνους, διὰ ν' ἀγοράσσωσιν ἡ νὰ πωλήσωσιν ἐθνικὰς ὄμολογίας. Εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν πληρωμῶν ἐκπλήσσεται τὶς βλέπων τὴν ποσότητα τοῦ κατὰ στιγμὴν ἐκδιδούμενου χρυσοῦ. Τὴν 14ην τοῦ Μαΐου 1832, ἐπληρώθησαν εἰς χρυσίον 307,000λ. Τραπεζῖται καὶ ἄλλοι, ἀδρὰς ποσότητας χρυσίου λαμβάνοντες, δέχονται αὐτὰς μὲ τὸ ζύγιον, εἰς σακκία. Οὕτω δὲ ἐμπορεῖ νὰ πληρωθῇ εἰς μίαν ἡμέραν ὅποιαδήποτε ποσότης.

Ἐνίστε συμβαίνει καὶ αἱ δρομὴ τῆς Τραπέζης τούτοις, ἡ δημόσιος εἰς αὐτὴν ἐμπιστοσύνη κλονεῖται, καὶ οἱ τὰ γραμμάτια τῆς κρατοῦντες συρρέουν παμπληθεῖ πρὸς ἔξαργύρωσιν αὐτῶν. Μία τῶν σημαντικωτέρων ἔγινε τὸ 1745, καθ' ἣν περίστασιν ἡ Τράπεζα ἐπλήρουν ἀργύριον ἀντὶ χρυσίου, ὥστε νὰ κερδαίνῃ καιρόν. Ἀλλη ἔτι σπουδαιοτέρα συνέβη τὸ 1797. Τότε ὁ φόβος μῆνι γείσαριστος οἱ Γάλλοι ἐκυρίευε τὸ δημόσιον, ἡ κυβερνήσις ἀπήτει χρήματα, καὶ ἡ δημόσιος ἐμπιστοσύνη τοῦ κεκλονήμένη. Τὴν 25ην

Φεβρουαρίου, 1797, ἡμέραν Σαββάτου, ἐμενεν εἰς τὰς Θίκας τῆς Τραπέζης ἡ ποσότης μόνον 1,270,000λ. εἰς νομίσματα καὶ μέταλλα. Τὴν Δευτέραν διάταγμα βασιλικὸν ἐμοιράσθη εἰς τὸ πλῆθος τὸ συνηγμένον περὶ τὴν Τράπεζαν εἰς ἀπαίτησιν χρυσοῦ, ὑποδηλοῦν ὅτι ἡ κυβέρνησις εἶχεν ἀπαλλάξειν τὴν Τράπεζαν ἀπὸ πληρωμάς εἰς μετρητά. Τότε δὲ κατὰ συνέπειαν τῆς χρηματικῆς ταύτης στενοχωρίας ἔλαβεν ἀδειαν ἡ Τράπεζα νὰ ἐκδώσῃ γραμμάτια καὶ μικῆς Λίτρας Στηρλίνης, τὰ ὅποια ὅμως μετὰ τὴν παύσιν τοῦ μακροῦ καὶ δαπανηροῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου αὔστηρῶς ἀπηγορεύθησαν.

Ἡ ἐσχάτη ἀξιοσημείωτος καταδρομὴ συνέβη τὸ 1825. Τὸν Ἀπρίλιον ἡ Μάϊον τοῦ ἔτους αὐτοῦ εἶχεν ἡ Τράπεζα περὶ τὰ 10,000,000λ. εἰς πολύτιμα μέταλλα, τὸν δὲ Νοέμβριον εἶγεν καταντήσειν εἰς 1,300,000λ. Ἐπὶ τῆς καταδρομῆς ὁ χρυσὸς ἐνεχειρίζετο εὐθὺς ὅτ' ἐξητεῖτο, εἰς σακκία ἐξ εἰκοσιπέντε φλωρίων. Ἄλλ' εἰς τὴν κρίσιμον ἐκείνην ἐποχὴν, λέγει εἰς τῶν τῆς Τραπέζης Διυθυντῶν, «μέταλλον εἰσήρχετο, καὶ τὸ Νομισματοχοκεῖον ἐκοπτεν· ἡμέραν καὶ νύκτα εἰργάζοντο· ἀδιακόπως ἐλαμβάνομεν χρυσὸν ἔξωθεν, καὶ νόμισμα ἐκ τοῦ Νομισματοκοπείου.» Εἰς μίαν ἡμέραν ἔξωφλησεν ἡ Τράπεζα 4200 γραμμάτια. Τὴν 8ην Δεκεμβρίου, 1825, αἱ εἰς τὴν Τράπεζαν ἔξοφλήσεις ἥσαν 7,500,000λ. τὴν 15ην ἥσαν 11,500,000λ. τὴν 22ην 14,500,000λ. καὶ τὴν 29ην ἥσαν 15,000,000λ.

Η ΠΟΛΙΣ ΓΕΝΟΒΑ.

Αἱ πόλεις καὶ αἱ αὐτοκρατορίαι ὁπωσδιγόμοιάζουσι μὲ τὸ ἀνθρώπινον σύστημα· ἀδύνατοι καὶ απειναὶ τὴν ἀρχὴν, ἐνισχύονται καὶ κραταιοῦνται, ἐωσὶ καὶ ὑπερηφάνως νὰ βλέπωσι τὰς ἔστωταν ἀσθενετέρας βαθμοῦδὸν ἐπειτα παρακμάζουσι κατὰ τὴν δύναμιν, καὶ μετὰ πλειότερον ἡ ὀλγάτερον χρόνου διστημα, συμμιγούνται μὲ τὸ χῶμα, τίποτε μὴ διασώνυσαι τῆς πρότερας αὐτῶν ἐνδόξου καταστάσεως εἰμῆτά μάρμαρα καὶ τοὺς λίθους των. Τοῦτο ἐπαθεν ἡ Βαβυλὼν καὶ αἱ αἴτης Αἴγυπτου Θῆβαι,—τοῦτο σχεδὴ ἐπαθον αἱ Ἀτῆς Αἴγυπτου Θῆβαι,—τοῦτο σχεδὴ ἐπαθον αἱ Σπάρτη,—καὶ τοῦτο, τὰ Βαθμὸν ὑποδέέστερον, πάσχουσι πολλαὶ τῆς Ἰταλίας πόλεις· διότι, ἢν καὶ ἡ Ρώμη, ἡ Βενετία, καὶ ἡ Ἐνοβα, ἥναι ἀκόμη πόλεις πολλοῦ λόγου ἀξιαὶ, ικανῶμ· ὅλον τοῦτο ἔξεποσον ἀφ' ὅ.τι ἥσαν εἰς παρελθόνις αἰῶνας.

Καὶ περὶ μὲν τῆς Ρώμης, ταῖτια δσα ἐπέφεραν τὴν μεταβολὴν εἰς τὴν κατάσταν αὐτῆς, εἰναι πλεῖστα καὶ πολυπλοκώτατα, ὥστε ἵνα αἰνιχθῶμεν μόνον αὐτὰ εἶναι ἀδύνατον ἐνταῦθι ἀλλ' εἰς τὴν Γένοβαν καὶ Βενετίαν ἐμπορικὰ αἰτι σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου ἐπροξένησαν τὴν παρακμήν. οὓς θησαυροὺς τῆς Ἀνατολῆς,—τὰ ἀρώματα, τοὺς πολυτίμους λίθους, τὸν χρυσὸν, τὰ μετάξωτα, κτλ., γνωρίζει ἀπὸ δισχιλίων ἔτῶν καὶ ἐπίκεινα ἡ Εὐρώπη λέλαχε δὲν εἶναι εἰμὴ τρεῖς